

T.C.
DENİZLİ
DARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/2010

KARAR NO : 2023/917

AHEF KAZANIR!

DAVACI :

VEKİL : AV. SERVET AKTAN
-UETS[16402-04179-29995]

DAVALI : DENİZLİ VALİLİĞİ

VEKİL : AV.

DAVANIN ÖZETİ : Denizli ili, Merkezefendi ilçesi, 12 nolu Aile Hekimliği biriminde sözleşmeli aile hekimi olarak görev yapan davacı tarafından, idarece hiç bir sebep belirtilmeden "diğer kesintiler" başlığı altında haziran 2022 maaşından yapılan 1.767,17.-TL'lik kesintiye dair işlem; hukuka aykırı olduğu, savunma hakkının ihlal edildiği, idarenin re'sen kesinti yapma hakkına haiz olmadığı, keyfi uygulama yapılarak hak kaybına sebebiyet verildiği, haziran ayında eksiksiz çalışmasına rağmen maaşından kesinti yapıldığı, bu nedenle yapılan kesintinin gerekçesinin açıklanmadığı, bir kamu zararı nedeniyle tahsili amaçlanan tazminat var ise, özel hukuk hükümlerine göre adli yargı mercilerinde dava açmak suretiyle zararın tazmini yoluna gidilmesi gerektiği ileri sürülerek iptali ile maaşlarından yapılan söz konusu kesintilerin kesinti tarihinden itibaren ilave faiziyle birlikte tarafına ödenmesine karar verilmesi istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Davanın süresi içerisinde açılmadığı, aile başlığı çalışanlarına çalıştığı gün sayısı kadar ödeme yapılacağı, davacının 14-16/03/2022 tarihinde yapılan mesai denetiminde görev başında olmadığı tespit edildiği ve tanzim edilen tutanak ile kayıt altına alındığı, eksik maaş ödemesinin sendikal eyleme katılma sebebiyle verilen bir ceza mahiyetinde olmadığı, ceza mahiyetinde bir işlem olmadığından savunma alınması gerekmediği, sendikal eyleme ilgili aile başlığı çalışanlarının görevlerinin başında bulunamayacağına dair mevzuatlarında hiç bir hüküm bulunmadığı, tesis edilen işlemlerin hukuka uygun olduğu belirtilerek, haksız ve hukuki dayanaktan yoksun olarak açılan davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRK MİLLET ADINA

Karar veren Denizli Daire Mahkemesi Hakimliği'nce davalı idarenin usule ilkin itirazı yerinde görülmemeyerek, dava dosyası incelenmek suretiyle ilkin gereği duyüldü:

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 51. maddesinde; "Çalışanlar ve işverenler, üyelerinin çalışmaları sırasında, ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için önceden izin almaksızın sendikalar ve üst kuruluşlar kurma, bunlara serbestçe üye olma ve üyelikten serbestçe çekilme haklarına sahiptir. Hiç kimse bir sendikaya üye olmaya ya da üyelikten ayrılmaya zorlanamaz." hükmüne yer verilmiş olup, **657 sayılı Kanun'un 22. maddesinde;** "Devlet memurları, Anayasada ve özel kanununda belirtilen hükümler uyarınca sendikalar ve üst kuruluşlar kurabilir ve bunlara üye olabilirler" hükmüne, 90.maddesinin son fıkrasında; "Usulüne göre yürürlüğe konulmuş Milletlerarası andlamalar kanun hükmündedir. Bunlar hakkında Anayasaya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurulamaz. Usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilkin milletlerarası andlamalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda

T.C.
DEN ZL
DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2022/2010

KARAR NO : 2023/917

milletlerarası andla ma hükümleri esas alınır." hükmüne yer verilmi tir.

Avrupa nsan Hakları Sözle mesi'nin dernek kurma ve toplantı özgürlü ünün düzenlendi i 11.maddesinde; "Herkesin asayi i bozmayan toplantılar yapmak, dernek kurmak, ayrıca çıkarlarını korumak için ba kalarıyla birlikte sendikalar kurmak ve sendikalara katılmak haklarına sahip oldu u, bu hakların kullanılmasının, demokratik toplumda zorunlu tedbirler niteli inde olarak, ulusal güvenli in, kamu emniyetinin korunması, kamu düzeninin sa lanması ve suç i lenmesinin önlenmesi, sa lı n veya ahlakın veya ba kalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amaçlarıyla ve ancak yasayla sınırlandırılabilice i, bu maddenin, bu hakların kullanılmasında silahlı kuvvetler, kolluk mensupları veya devletin idare mekanizmasında görevli olanlar hakkında me ru sınırlamalar konmasına engel olmadı ı" kuralına yer verilmi tir.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu'nun 18. maddesinde, "Kamu görevlileri, i saatleri dı nda veya i verenin izni ile i saatleri içinde sendika veya konfederasyonların bu Kanunda belirtilen faaliyetlerine katılmalarından dolayı farklı bir i leme tabi tutulamaz ve görevlerine son verilemez." hükmü bulunmaktadır.

Öte yandan, **5258 sayılı Aile Hekimli i Kanunu'nun Personelin statüsü ve malî haklar ba lıklı 3/1. maddesinde;** Sa lık Bakanlığı 'nın; Bakanlık veya di er kamu kurum veya kurulu ları personeli olan uzman tabip, tabip ve aile sa lı ı elemanı olarak çalı tırılacak sa lık personelini, kendilerinin talebi ve kurumlarının veya Bakanlı ın muvafakatı üzerine, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile di er kanunların sözleşmeli personel çalı tırılması hakkındaki hükümlerine **ba lı** olmaksızın, sözleşmeli olarak çalı tırmaya veya bu nitelikteki Bakanlık personelini aile hekimli i uygulamaları için görevlendirmeye veya aile hekimli i uzmanlık e itimi veren kurumlarla sözleşme yapmaya yetkili oldu u, aynı maddenin 5. fıkrasının 1. cümlesinde; Sözleşme yapılan aile hekimi ve aile sa lı ı elemanlarına, 657 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (B) bendine göre belirlenen en yüksek brüt sözleşme ücretinin aile hekimi için (6) katını, aile sa lı ı elemanı için (1,5) katını a mamak üzere tespit edilecek tutarın, çalı ilan ay sonuçlarının ilgili sa lık idaresine bildiriminden itibaren onbe gün içerisinde ödenece i, aynı Kanun'un **8/2. maddesinde;** Aile hekimi ve aile sa lı ı elemanlarıyla yapılacak sözleşme yer alacak hususlar ve bu Kanunda belirlenen esaslar çerçevesinde bunlara yapılacak ödeme tutarları ile bu ücretlerden indirim oran ve artları, sözleşmenin feshini gerektiren nedenlerin, Maliye Bakanlı ının uygun görü ü alınarak, Sa lık Bakanlı ının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenece i kuralına yer verilmi tir.

Aile Hekimli i Kanununun 8.maddesinin ikinci fıkrasına dayanılarak hazırlanan, 30/06/2021 tarihli ve 31527 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren **Aile Hekimli i Sözleşme ve Ödeme Yönetmeli i'nin** "Aile hekimi ödeme esasları" ba lıklı 18 inci maddesinde ödemelerin unsurları ve hesaplama yöntemi detaylı olarak yer almakla birlikte birinci fıkrasının "Sözleşmeyle çalı tırılan aile hekimine çalı ilan gün sayısına göre ödeme yapılır." hükmüne yer verildi i görülmektedir.

Anayasa Mahkemesi, üyesi oldu u sendikanın çarısına uyararak görevine gitmeyen ve mazeretsiz olarak göreve gelmedi inden bahisle uyarma cezası ile cezalandırılan iki ba vurucu hakkında verdi i, 18.09.2014 tarihli, 2013/8463 ba vurulu numaralı ve 06.01.2015 tarihli, 2013/8517 ba vuru numaralı kararlarında; demokrasilerde vatandaşların biraraya gelerek ortak amaçları izleyebilece i örgütlerin varlı ının sa lıklı bir toplumun önemli bir bile ni oldu u, demokrasilerde böyle bir örgütün Devlet tarafından saygı gösterilmesi ve korunması gereken temel haklara sahip oldu u, istihdam alanında kendi üyelerinin menfaatlerinin korunmasını amaçlayan örgütler olan sendikaların, bireylerin kendi menfaatlerini korumak için kolektif olu umlar meydana getirerek biraraya gelebilme özgürlü ü olan örgütlenme özgürlü ünün önemli bir parçası oldu u, **örgütlenme özgürlü ünün, bireylere topluluk halinde siyasal, kültürel, sosyal ve ekonomik amaçlarını geli tirme imkanı sa ladı ı**, sendika

T.C.
DENİZLİ
DARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/2010

KARAR NO : 2023/917

hakkını kullanan bireylerin, çoğulculuk, hoşgörü ve açık fikirlilik gibi demokratik toplumun temel ilkelerinin korunmasından yararlanacakları, **iddete tevki etme veya demokratik ilkelerin reddi söz konusu olmadığı** sürece sendika hakkı çerçevesinde dile getirilen bazı görüşler veya bunların dile getirilme biçimi yetkili makamların gözünde kabul edilmez olsa dahi, ifade, örgütlenme ve sendikal özgürlükleri ortadan kaldırmaya yönelik tedbirlerin demokrasiye hizmet edemeyeceği ve hatta tehlikeye düşürüleceği belirtilmiş ve bu vuruya konu disiplin cezası devalendirmesinde, **dava konusu eylem gününün, tüm ülkede önceden bildirildiği, söz konusu eylemin yapılmasına yetkili merciler tarafından itiraz edildiği de ileri sürülmediğinden bu eyleme katılarak sendikal hakkını kullandığına** karar verilmiştir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 15/09/2009 tarihli *Kaya ve Seyhan-Türkiye* kararında (Ba vuru No: 30946/04); sendika üyesi kamu görevlilerinin, alınan karar uyarınca düzenlenen bir günlük ulusal eyleme katılmaları nedeniyle göreve gelmedikleri için disiplin cezası verilmesinin, sendika üyelerinin çıkarlarını korumak için me ruz grev ya da eylem günlerine katılmaktan vazgeçirecek bir nitelik taşıdığı, ö rnetmenlere verilen disiplin cezasının "*acil bir sosyal ihtiyaca*" tekâbül etmediği ve bu nedenle "*demokratik bir toplumda gerekli*" olmadığı sonucuna varmış, bu vuranların gösteri yapma özgürlüğünü etkili bir şekilde kullanma haklarının orantısız olarak çi nendiği gerekçesiyle Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 11. maddesinin ihlal edildiğine karar vermiştir.

Anayasa Mahkemesi, Ahmet Parmaksız [GK] (B. No: 2017/29263, 22/5/2019) kararında sendika hakkının koruma alanına ili kin önemli devalendirmelerde bulunmuştur. Buna göre anılan kararda sendika hakkının kapsamının belirlenmesinde ilgili Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (A HM) içtihadı ve Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) konuya ili kin karar ve ilkeleri de dikkate alınarak sınırlı sayıda olmamak üzere bazı ölçütler getirilmiştir. Bu ölçütler; eylemin mesleki çıkarları koruma amacı güdüp gütmeyi, sendikaların çekirdek faaliyet alanı içinde olup olmadığı, üyelerinin çıkarlarını koruma amacı olmaksızın salt bir siyasi amaç içerip içermediği ve buna bağlı olarak devlete tanınan takdir marjının genişliği şeklinde belirlenmiştir (Ahmet Parmaksız, § 55).

Anayasa Mahkemesi, sendikaların çekirdek faaliyet alanının sendika üyelerinin çalışma hayatına ili kin mesleki, ekonomik ve sosyal çıkarlarını koruma amacıyla gerçekleştirilen eylemleri kapsadığını, uluslararası hukukta da sendika üyelerinin ekonomik ve sosyal menfaatlerini koruma amacının her zaman öne çıkan asli amaçlar arasında olduğunu belirtmiştir. Kamu sendikaları söz konusu olduğunda ise ilgili Kanun'da öngörülen; çalışma koşulları, yükümlülükleri, iş güvenlikleri ile sağlık koşullarının geliştirilmesi konularında görüş bildirmek, işverenlerle bu konularda ortak çalışmalar yürütmek, üyelerin mesleki yeterliliklerinin artırılması ve sorunlarının çözülmesi ile sendikal faaliyetlerinin geliştirilmesine yönelik kurs, seminer ve sosyal amaçlı toplantılar düzenlemek, üyelerin ortak ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerini ilgilendiren konularda yetkili makamlara sunmak üzere çalışmalar yapmak ve üyelerine hukuki destek vermek gibi faaliyetlerin sendikal faaliyetlerin çekirdek alanında kalan faaliyetler arasında sayılabileceği ifade edilmiştir (Ahmet Parmaksız, §§ 61, 62).

Öte yandan Anayasa Mahkemesi, siyasi otorite kapsamında kamu politikalarının oluşmasında etkili birer baskı grubu olan sendikaların çekirdek faaliyet alanı dışında özellikle demokrasinin yerleşmesi ve geliştirilmesi amacıyla yürüttükleri ikincil nitelikte kabul edilebilecek faaliyetleri de olduğunu belirtmiştir. Sendikaların bu kapsamdaki çalışmalarının üyelerinin çıkarları ile birlikte toplumun çıkarlarına da yönelik olup salt sendikal faaliyet niteliğinde görülemeyeceğini ifade eden Anayasa Mahkemesi, bu çalışmalar ya da eylemlerin bireylerin üye oldukları örgütün çıkarısına uyarak toplu şekilde ve siyasi otorite kapsamında baskı grubunun birer katılımcısı olarak yaptıkları faaliyet niteliğinde bulunduğunu, dolayısıyla sendikaların çekirdek faaliyet alanında kalmayan bu eylemlerin sendika hakkı korumasında olduğundan bahsedilemeyeceği sonucuna ulaşmıştır (Ahmet Parmaksız, § 62).

T.C.
DEN ZL
DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2022/2010

KARAR NO : 2023/917

O hâlde bir eylemin sendika hakkının sâ ladı ı korumadan yararlandı ının iddia edilebilmesi için eylemin gerçekte tirilmesi konusunda sendika kararı bulundu unun ileri sürülmesi yeterli de ildir. Bunun yanında gerçekte tirilen **eylemin sendikaların çekirdek faaliyet alanı kapsamında kaldı ının da somut bilgi ve belgelerle ortaya konması gerekir.**

Anayasa Mahkemesi, kamu görevlisi olmanın sâ ladı ı birtakım ayrıcalıklar ve avantajların yanında bazı külfet ve sorumluluklara katlanmayı ve di er ki ilerin tabi olmadığı sınırlamalara tabi olmayı da gerektirdi ini belirtmiştir. Ki inin kamu görevine kendi iste i ile girmekle bu statünün gerektirdi i ayrıcalıklardan yararlanmayı ve külfetlere katlanmayı kabul etmi sayıldı ını, kamu hizmetinin kendine has özelliklerinin bu avantaj ve sınırlamaları zorunlu kıldı ını ifade etmiştir (hsan Asutay, B. No: 2012/606, 20/2/2014, § 38). Bu kapsamda kamu görevlileri, yükümlülükleri do rultusunda kendileri hakkında disiplin cezasına hükmedilmesini gerektirecek davranı lardan kaçınma yükümlülü ü altındadır. Bu yükümlülük, özellikle ifade özgürlü ü ile toplantı ve gösteri yürüyü ü düzenleme hakkının kullanımı yönünden kamu görevlilerini di er vatandaşlardan daha kısıtlı bir konuma sokabilir. Di er yandan bu kısıtlama kamu görevlilerini, temel haklarını kullanmalarını tamamen imkânsızla tıracak ekilde a ırı bir yükümlülük altında da bırakmamalıdır. Bu noktada temel hakkın kullanımı ile kamu görevlisi statüsünden kaynaklanan gereklilikler arasında adil bir denge kurulmalıdır (Gülistan Atasoy ve di erleri, B. No:2017/15845, 21/1/2021, §§ 67, 68).

Dava dosyasının incelenmesinden; davacının üyesi oldu u Aile Hekimleri çalı anları Sendikasının; 30 Haziran 2021 tarihinde 31527 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak 01.07.2021 tarihinde yürürlü e giren Aile Hekimliği Sözle me ve Ödeme Yönetmeli i Aile hekimliği çalı anlarının özlük haklarında kayıplara neden oldu u, i güvencesini ortadan kaldırarak uygulanabilirli i olmayan kronik hastalık izlemleri ile hak edi kayıplarına yol açtı ı, Aile hekimliği çalı anlarının hak kaybına neden olan Sözle menin ilgili maddelerinin yeniden düzenlenmesi, caydırıcı ve etkin bir sa lıkta iddet yasası çıkarılabilinmesi, yıllarca süregelen hak edi ve cari gider kayıplarının telafi edilmesi, amacı ile 17-18 ubat 2022 tarihinde 2 (iki) gün, taleplere olumlu yanıt verilmedi i taktirde 14-15-16 mart 2022 tarihinde 3 (üç) günlük i bırakma kararı çerçevesinde 14/16,03.2022 tarihlerinde i e gelmedi i tespit edildi inden bahisle haziran 2022 maa ından yapılan 1.767,17-TL'lik kesintiye dair i lemin iptali ile söz konusu tutarın kesinti tarihinden itibaren i leyecek yasal faizi ile tazmini istemi ile bakılan davanın açıldı ı anlaşılmaktadır.

Yukarıda yer verilen Aile Hekimliği Ödeme ve Sözle me Yönetmeli i uyarınca çalı tırılan aile hekimlerine ödenecek ücret belirlenirken çalı ılan gün sayısının esas alınacağı ve çalı ılan gün sayısı üzerinden ücretin ödenece i hüküm altına alınmı , **aynı düzenlemeye yıllık izin veya görevlendirme gibi istisnalar getirilerek fiilen çalı ılmaması durumunda da ödeme yapılabilce i hüküm altına alınmı tır.**

Dava konusu olayda, davacının üyesi oldu u sendikanın yetkili kurullarınca alınan karar do rultusunda sendikal eylemde bulundu u, bu eylemin yukarıda alıntısı yapılan Uluslararası Sözle me hükmü uyarınca mazeret olarak kabulünün gerekece i, mazeret olarak kabul edilen sendikal faaliyet sebebiyle, ilgililer hakkında ayrıca eyleme katıldıkları günlerin kesinti yapılarak ücretlerine yansıtılmasının örgütlenme ve sendikal faaliyetlerde bulunma hürriyetine do rudan etki do uracağı ve Anayasa ve Uluslararası Sözle meler kapsamında güvence altına alınan "*çıkartlarını korumak için sendika kurma ve sendikaya girme hakkı dahil, ba kalarıyla birlikte örgütlenme özgürlü ü hakkı*"nın zedelenmesine sebep olacağı ve sendikal eylemin sendikaların çekirdek faaliy alanı içinde kaldı ı açık oldu undan, sendikal eylemin kabul edilebilir mazeret olarak de erlendirilmesi gerekirken, aksi yorumla tesis edilen ve davacının ücretinde kesintiye sebep olan dava konusu i lemde hukuka ve mevzuata uyarlık bulunmamaktadır.

T.C.
DEN ZL
DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2022/2010

KARAR NO : 2023/917

Açıklanan nedenlerle, dava konusu i lemin **iptaline**, davacının maa ından yapılan 1.767,17-TL kesintinin kesinti tarihinden itibaren i letilecek yasal faiziyle birlikte davacıya ödenmesine, a a ıda dökümü yapılan 269,90- TL yargılama gideri ile karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi 13/2.maddesi uyarınca belirlenen 1.767,00-TL vekalet ücretinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine, artan posta giderinin talep edilmemesi halinde resen davacıya iadesine, 2577 sayılı Kanunun 45/1. maddesi uyarınca **kesin olarak (istinaf/temyiz yolu kapalı)**, 25/04/2023 tarihinde karar verildi.

HAK M

<u>YARGILAMA G DER</u>		:
Ba vuru Harcı	:	80,70 TL
Karar Harcı	:	80,70 TL
Vekalet Harcı	:	11,50 TL
Posta Gideri	:	97,00TL
<hr/>		
TOPLAM	:	269,90 TL